

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEGYEI KOZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirdetések és előfizetések fölvetetnek s egyes számok kaphatók helyben:

Muzsik és Partlics könyv- és könyvnyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytözszéjében, valamint hirdetések s nyilttéri közlemények ugy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban.

Egy szám 10 kr.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal:
Csendes-utca, Tóth-felől házában,
hová minden a lap szellemi részét illető közlemény, az előfizetések és hirdetések is küldendők.
Bérmegtelen leveleknek fogadtatnak el. Kéziratok nem adának vissza.

Szerkesztővel értekezhetni:
d. e. 11 óráltól 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.
helyben hához hordva:
Egész évre . . . 8 frt.
Fél évre . . . 4 .
Negyed évre . . . 2 .
Vidékre postán küldve:
Egész évre . 9 frt.—kr.
Fél évre . 4 . 50 kr.
Negyed évre 2 . 25 kr.
Néptanítók helyben:
Egész évre . 6 frt.—kr.
Fél évre . 3 . . .
Negyed évre 1 . 50 .
Néptanítók vidéken:
Egész évre . 7 frt.—kr.
Fél évre . 3 . 50 .
Negyed évre 1 . 75 .

A klasszikus nyelvek.

(Levél a szerkesztőhöz.)

B. lapja mult számában a gymnásiumok tervezett reformjáról emlékezik meg, kifejezést adva abbéli meggyőződésének, hogy a görög nyelv tanítása egészen mellőzhető, ellenben a latin nyelvnek többé kevésbé megkegyelmez, s kisebb mérvre szorítva azt, helyet akar adni a modern nyelveknek, a francia és angolnak.

In princípium osztoz nézetét, esúpan indokolását tartom felületesnek s hiányosnak. Azok, amiket fölhozott, az említett klasszikus nyelvek ellen, nem fognak mindenkit meggyőzni arról, hogy a tervezett reform valóban haladás lesz a közép iskolákra nézve.

Trefort lefordította Frarynak a klasszikus nyelvek tanítása ellen irtt könyvét, s a ki azt elolvasta, annak bizonyára nem lesz szüksége további indoklásra, az legott elfogadja a reformot. S mégis — dacára e körülménynek Trefort — úgy látszik, — csak az auditor ut altera pars elvtt akarta érvényre juttatni, midn e könyv lefordítása által annak iranya előtt szabad utat nyitott, maga azonban még nem hódolt meg előtte.

S miért nem? — Mert valóban nem is áll az az okoskodás, hogy

ezen nyelveket a modern litteratura pótolni képes. Nem pótolja azt még Shakespere utólrhetlen kőszete se, és nem lehet az ifjú kedélyt semminemű más modern nyelvvel költői magvakkal elhinteni, megtermékenyíteni, mint kizárólag a görög s latin nyelvvel. Hiába minden argumentum, elvitatni azt, hogy a klasszikus nyelvek nincsenek ama magas niveau, melyre az eddigi poedagógiai felfogás helyezte azokat, hiába minden érvelés annak kimutatására, hogy e nyelvek tanításával nem érhetők el a kívánt célt. En ezt tagadni vagyok kénytelen. Nem szükség bővebb fejtegetésekbe boesájtkoznom; a kik úgy ismerik e nyelveket, mint én, azok több bizonyítást nem igényelnek, ellenben a kik nem ismerik, azoknak hiába beszélnek.

Es mégis, in princípium osztoz nézetét. Ki kell küszöbölni a görög és latin nyelvet a közép iskolákból, mert tömördek munka fecseréltetik reá, minden haszon nélkül.

Minden haszon nélkül, mert 100 közül alig sajátja egy is el e nyelveket.

Ime ez az egyedüli indokom arra nézve, hogy hát szakítsunk a multtal.

A többire nézve álláspontom szilárd, s szentül meg vagyok arról győ-

ződve, hogy a klasszikus nyelvek halálra ítelésével az ifjúság nevelésének alapjait mozgattuk meg.

Ily körülmények között — talán nem abszurdum, ha a gondolkodó ész egy más expedienst keres.

T. i. a tanítás által a cél el nem éretik, a nem tanítás által egészen eljéttik, mi lehet a harmadik, a célravezető.

Egy új tanítási rendszer!

Igazán, könnyű azt mondani, fogják erre válaszolni. De hát miben álljon ez az új rendszer?

E tér pedig sokkal szűkebb, hogy sem én kellőképp megvilágosíthatnám álláspontomat. Itt csak futolag lehet rámutatnom a kimagasló pontokra, melyek egybevetéséből a dolog mélyére tekinthetni.

Gymnásiumi oktatásunk egyoldalú.

Nincs tekintettel az emberi pályák különféleségére. Egyaránt nével azokat, kik majd iparosok, kereskedők, tanárok, ügyvédek, technikusok stb. lesznek.

E célból állítottak föl a reálisok. Csakhogy a reálisok sok tekintetben ellenlbasai a gymnásiumoknak, s a pályák sokféleségénél fogva szükséges lenne ezen antihonizmust oda módosítani, hogy e két rendszerű

közéiskola között kellő harmonia legyen.

Felosztandó lenne a gymnásiumi tanfolyam 2—3 sőt 4 részre is s tekintettel az ifjúság hajlamaira, egyet-értve a szülőkkel határozott irányt kellene adni a nevelésnek s bizonyos osztályok tantárgyait az egyes pályák előkészítőjeként megállapítani.

Azontul, a kiknek képességei a tanár éber vizsgálódásai nyomán magasb tanulmányok folytatására elégtelen, egy 2—3 tanévre terjedő tanfolyamra kellene szorítani olyképp, annak befejeztével megfelelő érettségi bizonyítványt nyerhessenek, másokat, kik nagyobb képességgel bírnak 4—5 tanévre terjedő tanfolyam alá lehetne vonni, végre, kiket a természet eléggő képességgel ruházott föl, hogy a tudományos pályára készülhessenek, a teljes 8— vagy 9 évi tanfolyamú tanításban lehetne részesíteni.

Igen fölletes s homályos az, a mit itt előadtam, de nem is akartam egy új tanrendszer programjával előállani.

Azok, kik arra hivatva vannak, hogy ilyet készítsenek, meg fognak érteni.

Legfölbbe is kivihetetlennek fogják azt találni. En azonban il reformok mellett, melyeknek keresztülvihe-

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Emlék.

Templomban volt ő is, én is; Kis agyalnak tñnt fel nekem! Imakönyve kezében. Es imába merült melyen.

En meg oly szent áhitattal Csügtem kedves kis alakján! Látni vágytam két kék szemét S vártam, vajjon tekint-e rám?

Imakönyvét meha-néha Összesútkta, félretette, Es ilyenkor kiváncsian Járt szerie a tekintete.

Reám nézett, mikor szemem Epp' mereven esüggött rajta, S mosolyra kélt, de csak felve, Elitkölva, kiesi ajka.

Ah, úgy vágytam kék szemébe. Abba a kis menyországba Tekinteni! ám — makacsul Eltakarta sürt fátyla,

Márton Pál.

A török defterek.

(Bácskai adatok a török defterekben. Irta Steltzer Frigyes. Bács-Bemegyei Tört. Társulat Évkönyve. 1885. III—IV. füzet. 14—27. l.)

Kötségek vñl igaz, hogy Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat egyik legfö-

tosabb feladatát azon históriai anyagnak összehordása képezi, melyből maholnap a vármegye monografiáját kell megírni. Midn azonban ezt a legkészségesebben elismerjük, nem habozunk egyszerűsind ellentmondani a Századok című első rangu szakközönyv egyik legközlelebbi számában nagyképeleg hangoztatott azon nézetnek, mintha a megyei tört. társulat hivatva lenne „a török dulásnak nagyon kitett megye régi archivumát pótolni.”

Nézetünk szerint a megyei történelmi társulat tehet, és fog is tenni sokat a helytörténelmi adatok összegyűjtése és megóvása érdekében, de nincs a világon az az egyelet, mely késő századok multán tudná pótolni a lezajlott időkben elpusztult históriai emlékeket. Es midn ezen meggyőződésünkben élünk, nem is tűnhetik fel előttünk viszásabb valami, midn azt látjuk, hogy társulatunk egyes munkálatai a Századok ez szakközönyvnek nagy garral kikialott, különben pedig szerfelett téves axiómája szerint kíván eljárni s megkísérli a társulat Évkönyvét egy pár, a szó legszorosabb értelmében böngéssett adalékkal irni tele.

Steltzer Frigyes ur az itt érintett axiómát tehetne teljesen magáévá, midn részánta magát, hogy közléteszi az Évkönyvben a török defterekben foglaltató s általa csak másodkézből vott bácskai adatokat. Es a midn ezt tette, felettébb hely-

telenül járt el, mert az ország határain belül megjelenő történelmi folyóiratok között aligha fogna találni csak egyet is, mely lapjait ill másodkézből vett pusztá adatok publikációjának engedné át.

Részünkről az általános történelmi irodalom szempontjából óhajtanódnak tartjuk, hogy a tört. társulat Évkönyvében ne a száraz adatok tétessenek közé, hanem inkább ezen adatok alapján készült önálló dolgozatok. Pusztá adatoknak egyszerű lajstromát csak akkor vennék szivesen, ha bizonyosak volnának benne, hogy azt a közl. eredeti kéziratból merítette és a publikáció, mely így létre jő, az illető adatokra nézve első és egyetlen.

Steltzer ur azonban maga mondja, hogy adatait Szilády Áron tud. akadémiái tagtól szerezte. Ha tehát másodkézből vette, ugy nem kellett volna megelégednie az egyszerű lajstromszerű kinyomatással, hanem fel kellett volna e beces adatokat egy nagyobb szabású esszében dolgozni. Mert a pusztá adatok összehordása által valóban archivumná fogjuk tenni az Évkönyvet, csakhogy fájdalom, nagyon is rossz archivumná.

Egyébiránt ha magát a Steltzer által minden fáradság híján kinyomatott lajstromot is figyelemre méltatjuk, lehetetlen abban egy nagy hibát fel nem fedezni, oly hibát, mely a lajstromot majdnem hasznavehetet-

lenné teszi. E hiba abban áll, hogy közlő az egyes feltüntetett községek számát akként közli, a mint az a defterekben feltüntetve van, midből azután mindenki azt fogja binni, (még talán közl. is), hogy az illető községekben több ház a megjelölt számon kívül nem is volt. A lajstromból csakugyan ezt kell gyanítani, pedig a ki ezt gyanítja az nagyon is téved. A török defterekben ugyanis csak azon házak vétekek fel, melyek adóztak, tehát keresztény lakókkal bírtak; a törökök által lakott porták azonban mind adómentesek az adókönyvekből természetesen kimaradtak. Ha tehát Szabadkáról pl. azt olvassuk a defterekben, hogy 1580-ban 49 háza volt, ebből nem azt következik, hogy a város házainak összege volt 49, hanem csak a keresztény lakosoké. Lehetett Szabadkán e 49-n kívül, még 200 ház is, de erről a defternem szgl, mert azt török lakta.

Ime egy világos példája annak, mennyire hiányos, és mennyire hasznavehetetlen egy oly lajstromszerű közlemény, a mely kellő kommentár nélkül tétetik közé. Megyei történetünk érdekében éppen ezért nagyon is óhajtuk, hogy Steltzer ur lajstroma legyen e nembn az utolsó.

Dudás Gyula.

tőségében nem kételkedem, képzelhetem csupán a klasszikus nyelveknél megadhatni a megérdemelt méltatást, a nélkül, hogy a francozia, vagy angol nyelveket egészen ignorálni kívánám.

A horvát bíróságok visszaélései és Graf Khuen-Hedervary bán.

(Vége.)

Egyetlen egy budapesti bíróság az 1885. évben 30 ügyben 118 ízben volt kénytelen végzési és ítéleti kézbesítést megsérgetni a daczára annak, hogy némely ügyben 4—5-ször lett a venévy beküldése megsérgetve a horvát bíróság a megkereső bíróság sürgetését még csak válasza sem mellátta.

Vannak bíróságok, melyek egyáltalán nem tesznek eleget a magyar bíróság megkeresésének, mások a keresetet kézbesítik ugyan 2—3 sürgetés után, de az ítélet kézbesítését egyáltalán nem eszközölik, míg van oly bíróság, is mely a kézbesítéseket rendszeren teljesíti ugyan, de a végrehajtás fogantatását teljesen lebeletlené teszi.

A legeredettebbek azonban azon bíróságok, melyek a kézbesítendő határozatokat valami szellemes megjegyzéssel szokták a megkereső bíróságnak visszaküldeni.

Először rendszeren azt szokták írni, hogy ilyen nevű egyén a helységben nem létezik, s ha a végzés vagy ítélet újból visszaküldetik, két vagy háromszori sürgetés után a kézbesítési kért határozat bizonylan azzal jön vissza, miszerint a kérdéses végzés azért nem volt kézbesíthető, mert alperes 14 napra hazulról eltávozott.

Ezen szellemes megjegyzésű bíróságok felperesre név: a legveszélyesebbek; mert eltekintve attól, hogy a kézbesített nem eszközölik, mután megjegyzéseiket horvát nyelven írják a venévyre, még azok lefordításaitól tolmácdját is fizethet a megnyomortott hitellező.

Az eszaki járásbíróság azok közé tartozik, melyek a keresetet 4—5-szöri sürgetés után szokták kézbesíteni s hogy a magyar hitellező követelésén kívül még egyéb veszetéget is szenvedjen, az eszaki járásbíróság csak úgy sorja a megkereső bírósághoz a horvát nyelven szerkesztett mentegedőző jelentéseket, s miután ezek a jogkereső közzség költségén fordítottak magyar nyelvre,

igen gyakran megesk az a furcaság, hogy a senki által meg nem térített tolmácdj annyit tesz ki, mint a per substratum.

Azon bíróságok között, melyek a keresetet egyáltalán nem szokták kézbesíteni, mindenesetre a karolyvárosi járásbíróságot illeli az első hely.

A budapesti VI. — VII. kerületi kir. járásbíróság még 1884. szept. hó 6. napján küldte át a 16178. számú keresetet a karolyvárosi járásbírósághoz kézbesítés végett. Kilenz sürgetés a venévy beküldése iránt eredménytelen maradt. Egy év múlva sem érkezett be a venévy, mire az igazságügyminiszterunnal jelentés tétellett. 22127/885. szám alatt 1875. Október 19-én, hat havi várakozás után végre 1886. március elején magánaton értesült a hitellező, hogy az igazságügyminiszterum a jelentést a horvát bíróságot tette át, s hogy a megkeresett bíróság a bannak azt jelenté, hogy a venévyt a bpesti kir. törvényszékhez küldte át. Miután azonban a venévy sem oda, sem a megkereső bírósághoz nem érkezett, nagyon valószínű, hogy a karolyvárosi bíróság a megkereső bíróság sürgetésére nem válaszolt.

A kereset beadása óta most már 18 hónap mult el a miután nagyon valószínű, hogy ha felperes új keresetet lesz kénytelen beadni, ez ismét a karolyvárosi járásbíróságnak küldetik be kézbesítés céljából, az előzményekből következtetve bizonyos, hogy a kereset soha sem lesz kézbesítve.

Felesleges volna minden egyes bíróságról külön megemlíkezni, mert azok eljárása a kézbesítés körül csaknem mindig egyforma.

Válaszok a „horvát bíróságok visszaélései” című első közleményre.

Az ezen ügyben közölt cikkünkre, melyet többször említett röpirat nyomán is annak használásával írunk, különböző válaszok adóttak máris az illető bíróságok által.

Az Eszéken megjelenő „Drau” című lap, mely Magyarországgal szemben a lojalitás eszméjének, valamint a kiegyezési törvény lelkiismeretes megtartásának adott mindig kiegyezést és ez által ugyint a Mazurians — Span — Stričics — gazdálkodás elleni küzdelme által Horvátországban kitűnő szolgálatakat tett, ez ügyben először is az eszaki törvényszéki elnök levelét közli, melyben állítatik, hogy most minden rendszeren tör-

téni, mely azonban az ott felsorolt konkrét esetekre nem reflektál, másod-szor egy eszaki bíróságot levelét hozza nyilvánosságra. E szerint „egy horvát nagypáros egy Nagyváradú kore-skedő ellen 1883. augusztus 14-én keresetet nyújtott be. Október 13-án valasz érkezett, tudatva hogy alperes fel nem található. Miután az illető pontos lakcíme azonban megadott: 1884. február 21-én azon végzés érkezett vissza, hogy a kereset kézbesítettet ugyan, de alperes az elfogadást megtagadta. 1884. június 20-án végrehajtásra kértetett fel a nagyváradú törvényszék, ugyanez évi szeptember 4-én sürgetetett a végrehajtás és már 1884. november 5-én el is rendelték az az illető bírósá. 1885. november 26-án tehát egy év múlva azon végzés jutott ide, hogy a végrehajtás eredmény nélkül maradt.

H i r e k .

A zsebmetszéseknek városunk heti vásárján nincs se vége se hossza. A piacon végig menve, elég siránkozást, joggást látunk az elemelt erszenyek, bugyk miatt. Különösen a cigányok, kik éppu heti, mint országos vásárainkat tömegesen lepik el — futjenek ki nagy ügyességgel az elemelésben és zseblesben. Kerjük rendőrséget járjanak el — ezeket illetőleg — ki se figyelmesebben, hogy jöjjen el az az idő, melyben Mihazna Andras-vagya teljesül rőndnek muszaj lönyei. — Kisnyrk figyelemmel a cigányokat s különösen a ven vány asszonyokat, majd talan meg fog szűnni ez a botrányos garzadalkodás, a mit az elemelés m o r e k visznek véghez. Ragyozjon már a mi városunk rendjére is a dicső nap hajnala! Ugy legyen.

Gyászrolat. Babjovics Géza szabadosi gyászszersz segéd e hó 15-én elhunyt. — Copó Fülöp Gygyvédőség Szabadsan meghalt.

Hymen. Gruis Livár szibási aljegyző jegyet váltott Gürgömevits Angyalka kiesz-szonnyal. Gligorovics Péter deszpót-szentiván gör. kel. lelkész kedves leányával.

Meghívó. A Bac-Bodroch megyei gazdasági egyesület ig. választmánya f. hó 22-én d. u. 3 órakor a megyenaz ástermében ülést tart, melyre az ig. választmányi tajnit tisztelettel meghívjuk Kelt Zomborban, 1886. április 19-én. Schmausz Endre, elnök. Romby Dező, titkar.

Az „Urambátym” aneko'dója a bicsegyei útról: Tízsz négy sarká y röpti az alispán hirtője a megye székhelye felé. Egy lóba érve, látja, hogy a virillista Andris gazda még nyomban csúc-diget a falu borzú kantaroval kastélyának is bátran beillő portája előtt. Janosi fia még most fogja csak ki az órog hérsessel a szénas szekérből a két igaz lovat. Hat kend Andras komám, nem jön a gyűlésre Z miorba? — Rierünk arra még! — volt Andras nosolygó lefelete. Zomborbaérve az alispán ur egyenesen a vármegyeházi ele hujtat, leurik a kocsijáról, és uram bocsá! — Maga előtt látja Andras bátját. Merre jött kend? hány órdög huzta kocsiját? és mindenkéftül milyen után jött kend? Beszéljen már az istenről! Nagyt huz Andras bátya a pipájából s így fel: „Nem mondom meg alispán uram, édes uram, ocsém, mert hát hogy hiba megcsináltatja?”

Cotillon fürkér. Landau tanczantúti táncz-kolajában husvét hétfőn cotillon-tánczfűzert rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Árak mint rendszeren.

A torontai megyei magyar nyelvterjesztő egyesület tagjává lett Zenta varosa 20 fr. tagdíjjal.

A magy. kir. államvasutak központi hatóságának minden állomásáról 50%-al mérsékelt II. és III. osztalyu szem lyvonatu menereti jegyek aatnak a husvétü ünnepek alkalmából e hó 24-én.

A nagyhegyi lamentatók beosztása: Szerdán: I. Vojnic Izabella k. a. II. Fejér Gyula apát ur. III. Barjovacsky Titusz né urhölgy Csütörtökön: I. Fejér Eulália k. a. II. Staudacher József ur. III. Lovich Aranka k. a. Pénteken: I. Vojnic Izabella k. a. II. Városv László ur. III. Tessenyi Vilma k. a.

Öngyilkosság kísérlet. Blazsek Antónia zongoratanonoz Zomborban elment a fővárosba, hogy ott magának foglalkozást szerezzen. De több heti ott tartozkadás után sem tudott kondíciót kapni, úgy nyomorba jutott s e miatt 16-án délben 3/12 órakor a dob-utczaban eddig ismeretlen maró folyadékkal megmérgezte magát. Még élve, de magánkivált állapotban vitték be a Rökus-kórházba.

Öngyilkos gazdász. Gaal Ferencz sztamási gazdász lelekasztotta magát.

Ahalyézés. Nagy Marton kulai adótitiz hasonmónsgeben Nagy-Beckerekre helyeztetett át.

Veres Jani.

(Ira: Sisyphus.)

(Folytatás.)

A csordás előtt katonásan köszönt. s tovább haladt, de a csordás megszólította:

— Hová, honnét földi?

— A hátam mögöl, az orrom után — volt a rövid válasz.

— De nagyra van! — szólta a katona viselt csordás. — Talán mert firer, azért oly büszke az ur?

Az utas megállt, s bevárta a csordást, és együtt lépegettek az uton s beszélgetni kezdtek.

— Mi újság Gyevyereneken? — kérdi az utas.

— Nincs itt semmi újság. Csak az, hogy Balázs Jóska már ismét megverte a feleségét.

— S ki a felesége?

— Biró uram Julesa lánya, — szól a csordás.

— Juliska? kérdi hosszúra nyult arccsal a firer.

— A' hát! A szegény Veres Jani szeretője, a ki (t. i. Veres Jani) ott hagyta a fogát bosnyák országban.

— Ki mondta ezt? Ismerte kend Veres Janit?

— Hogy ismertem-e? Nem volt a vármegyében olyan derek legény mint ő Kár szegény órdögöt.

— Hát nézzem az arczomba — szól az utas — nem ismer rá'm?

— Uram bocsá! Lehetséges? Te vagy Jani? — csodálkozott a csordás.

— En vagyok! Annnyira megváltoztam negyedfél év alatt, hogy te sem ismertél meg Gyurka? Hát Juliska férjhez ment?

— Férjhez ám! Balázs Jóska vette el a pénzért meg a vagyonáért. Juliska nem bűnös. Holt híradet költöttek, s apja meg az atyafiáság rábeszélésére ment hozzá ahhoz a kötni valóhoz.

Ez alatt beérték a szélső utczába, s mársa vitték a beszéd fonaltól mely bennük nem érdekel.

Az utas tehát nem volt más, mint Veres Jani. — Mikor Balázs Jóska haza jött, ő Szerajevóban feküdt betegem, élet és halál között. Egyik ápolójával levelet íratott Juliskának, s egy gyűrűt tevén bele, át adta Balásznak, hogy vigye el az ő Juliskájának.

Balázs azt hazudta, hogy Jani meghalt s a gyűrűt, melyet oda is adott a levél nélkül, örök emlékül a há szeretőnek. Szerzett valahol egy véres és összevagdalt atlitát is, s azt mondta, hogy abban halt meg Jani. Így sikerült neki megcsalni Juliskát és fogadásától eltántorítani, s végre nőül venni . . .

Képzelhető, mennyire megrökönyödött, midőn Jani haza érkezett egy pár sebhelylyel és érdemrenddel.

Balázs Jóska azonnal befogott, s elment hazulról senkinek sem mondván, hová? Rettgett Veres Jani méltó haragjától.

Juliska az örömhírré elájult s pár napig beteg volt.

Veres Jani magába fojtá haragját és bánatát, csak néha-néha sóhajtott nagyokat s szeméibe könnyek löpöztek. Balázs Jóska is visszajött, s ment minden a maga sorja szerint, a rendes körülmények közt.

Jani találkozott Juliskával, de soha sem tett neki szeremhányást, sőt még biztatott, hogy szeresse férjét és iparkodjék kedvébe járni.

Hogy Juliska igazán forró szerette Janit, azt tudjuk, s azt is hogy Jani is boldultul Julis után, kit életének veszélyeztetésével mentett meg a bizonyos és borzasztó haláltól. Balázs Jóska csak érdeklődi vette el Juliskát, s ez is csak szülei unszolására ment hozzá.

Ily körülmények között nem csoda, hogy Jani és Juliska szívében ismét megpendültek a szerelem hurjai, s zengtek titokban bus dalokat. Jani mind sürbben járt a Balázsek házához, s Juliska nagyon szivesen látta. A községben már a vén saozátyár banyák fontak a pietyka hálóját s Jani és Juliskát akarták azzal megfogni.

Egy e t Balázs Jóska (szokása szerinti) jól bekafolya kullogott haza s utjában egy áhlytűművés gyarnokokba botlott, a ki pár lépéssel tovább ugorva így gunyolódott: — Maga az a Balázs gazda? Ejnye no, már ismét bekapott. Így hát nem csuda, ha a felesége mást szeret.

Balázs Jóska megállt pár percig gondolkodott s aztán mormogva bajza alatt valamit, tovább ment. Haza érve, rögtön lefeküdt, s mély álomba merült.

Alig hogy hangos hortyogása megrendíté a szoba falait, Juliska felölté ruháját, és uccu, ki a kertbe.

A kert vége felé állt egy lugas, (magyarul flegrórai) sűrűn bevonva szőlővel. Juliska belépett, és a gyulatan fapadra ülve figyelemmel várakozott.

Türelmét siker koronázta.

— Itt vagy tíz percnyit várakozás után a kert sövényo megproppant, — egy suhóság és egy délczag alakú férfi tartott a a lugas felé. — Veres Jani volt.

Jani és Juliska hosszasan csevegtek, míg végre áttértek Balázs Jóska viselőre is. Jani nem ócsorolta, Juliska nem dicsérette. Juliska sirva borult Jani keblére s kérte, szabadítsa őt meg a részege, goromba embertől Jani csillapítá Juliskát s iparkodott őt megvigasztalni.

A szőlő indák megmozdultak, s Juliska ijedten tekintett körül.

— Itt van valaki, moudá.

— Két szerető sziv, — viszoná Jani s melegen ölelte meg Juliskát.

— De ki bántotta meg a szőlő indákat? kérdé aggósokdva Juliska.

— A szől, szólt megnyugtatólag Jani, s nyomatekula nagyot czuppantott Juliska eper ajkaira.

Kis vártatva így szóló Juliska:

— Óh kedves Janim! mindene a mi szent előtünk, kérlek, szabadíts meg Juliskától. Nem élhetek vele egy fedél alatt veinkább a halálé, mint az öv akarok lenni.

— De mit tegyünk galambom? — kérdé Jani gyengédén.

Mélykútról írják a „P. H.”-nak: Melykúton a vagyos- és személy biztonságot nagyon veszélyeztető az utóbbi időben néhány garázdálkodó ember. Nősen erék előtt tekintélye sem a hatóságnak, sem a község felkérésének, sőt ez utóbbival nyílt ellenségeskedésben állnak a még törvényes járandóságában is megrovindítják őt, ott a hol lehet. A minap — mint ez, a községben szokás — dobszóval figyelmeztette a vagyosabban lakosokat, fizessék meg neki gabnájárandóságát, különben kénytelen lesz azt hatóság közbenjöttével behajtani. Az illetők erre fézetet, másik része halasztást kért, de voltak olyanok is, kik a fizetést határozottan megtagadták, sőt egyikük elmenve a plebiániára, a lelkesít sajtó lakásán durván sértegette. Midőn pedig a lelkesítő ki akarta utasítani, tetleg is bántalmazta és talán — mint maga mondotta — meg is ülte volna, ha a lelkesítő esetleg erősebb nem lett volna mint ő. A lelkesítő följelentette az esetet, a merénnyel elfogták. A vele egy húrton pendülők e miatt bosszút e kútték a lelkesítő ellen s ablakait több, egymásután következő éjjel bevették egy éjjel pedig négyezer ötször lövöldöztek be ablakain. A plebiános éppen nem volt otthon csak így kerülhetett ki, hogy valamelyik lövés nem akadt beléje. A garázdálkodó embernek különben azomoru vége lett. A vizsgálói fogságból kiszabadulván, kedélye komorrá vált. Tegnapelőtt reggel feleségét a tanyáról a faluba küldte edes anyjához. Mikor az asszony este 6-7 óra körül visszatért — az ajtót találta. Két gyermeke a ház előtt áldogált, és mit sem tudtak mondani apjukról. Az asszony lelkét rossz sejtélem szállta meg. Nagy nehezen fölfeszítette az ajrót, a szoba szokatlan meleg volt. Mikor ennek akart akarva megtudni, a kemezcébe nézett; csaknem kővé vált remületől. Szerencsétlen férjének megzúszódott holt teste ott feküdt a tüfütött kemezcében. Ily szörnyű módon vált meg életét.

Csalás. Ribeczey, apatini szolgabíró ur e hó 20-án bevásárolt Falcione kereskedésében 8 frt erejéig s meghagyta, hogy a csomagot küldjék el a szállásra. Egy asszony azonban — ki valószínűleg tanuja volta bevásárlásnak — néhány perc múlva beállt a Falcione üzletbe s kéri a csomagot, mondván, hogy nevezett szolgabíró ur küldte érte. A segéd átadta azt, termé-

— Szoknom kell! Még pedig veled! szolt Juliska hevesen.

— De nézni kell a becületre, a világ itéletére is! — viszonázá Jani.

— Nekem mindegy. Bármint mond a világ; nem érhetek többé férjemmel. Most is ittasan tért haza. s még örülhetek, hogy nem vert, mint rendszeren szokta. Mióta feleséges vagyok, egy szép szót sem szolt még hozzám.

Juliska addig beszélt, míg Jani is rászánta magát a szökésre, s már el is hátrózták, mely napon, hány órákor lesz az ige teste

Ekkor a hold egy sűrű felhő mögé búj el, s a lugas mellől óvatosan mászott négykézláb egy férfi alak a házhoz s a nyitott ajtón csakhamar eltűnt. Mire Juliska visszalopozott a szobába Balázs Jóska csak úgy aludt és hortyogott, mint az előtt, midőn Juliska kiment volt.

A férfi, ki a lugas mellől a szobába mászott, nem volt más, mint Balázs Jóska. Mostani és előbb hortyogása s mély álma nem volt egyéb természeténél.

Jani többé nem jött a lugasba, s Jóska sem szolt egy kukkot sem a látottokról, sőt a szökésre határozott idő előtt három nappal elutazott, s kijelenté Julikának, hogy 10-14 nap előtt ne is várja haza s jól vigyázzon magára és a házra.

Korán reggel utra kelt s lészőlág jó kedve volt.

(Folyt. köv.)

szetesen mitem sejtven; az asszony meg elvitte, de meg is tartotta magának a csomagot husvéti piros tojásul.

Az alsó szelvényes Zsupánszky Pál, ki az osztrák földhitelezet kárára elkövetett csalás miatt jelenleg Capo d'Istria börtönében ül le az osztr. bíróság által kimért büntetését, mint az „Ügyvedők Lapja” írja, egy osztrák közjegyző által kiállított okiratban neje javára homonyi fejében 13.500 frtot akart bírósít ni. A helybeli törvényesek Zsupánszky Pálné végrehajtási kérvényének nem adott helyt, okul azt hozván föl, hogy az 1874. XXXV. t. cz. cskák s a m. kir. közjegyzőkre vonatkozik és ebből folyólag a t. cz. 111. §-a is csak a m. kir. közjegyző által kiállított okiratokat ruházta föl végrehajtásúggal; az osztr. czász. kir. köjegyzők által kiállított okiratok az 1881. LX. t. l. §. g) pontjában foglalt kedvezménytlen bíróknak nem tekinthetők. Zsupánszky fölfolymodott a kir. táblához, ez azonban valamint a kuria is, helybenhagyta törvény zékönk határozatát.

A szabadtéri színház — minthogy — Tóth Bélától határozottan megtagadottat a színházgató engedély — mint ez olvasónk előtt ismeretes — az ottani színházi bizottság a szabadtéri társulatból alakult konzorciumnak adta a telre. A konzorcium vezetői Beódy, Follinusz és társai. Furcsa lesz ha ezek sem kapnak működési engedélyt.

Hangverseny. Rossi Marcello és Waber zene művészek e hó 18-án Szabadkán hangversenyt tartottak. Rossi hegédűn „Pazsini” concertiét, Sivori „Romancé”-jét, L. uterbach „Tarantellá”-ját, Wieniawsky „Polonaise”-át és végre egy Hauser-féle magyar darabot és egy saját szerzeményű „Bazaltelér”-t adott elő művészen. Weber-Liszt „Taufhuser”-jét, Chopin „des dur Wouturné”-jét és Wieniawsky egy valcerjét játszta zongorán finoman és nemes felfogással.

A pósta takarékpénztár áldásos intézménye örvendetesen szaporodik. Megyénkben jövő hó elsején a következő községekben nyílnak pósta takarékpénztárak: Bresztovác, B. földvár, Madaras, Bajsza, Csurogh, Feketehegy, Jankovác, Józseffalva, Kis-Hegyes, Koluth, N. Militics, N. Palánka, Ó-Kér, Ó-Morovicsa, Rigyicza, Szegheg, Szónta, Tataháza, Topolya, Vajszka és Vaskút községekben.

A „Szabadkai Hírlap” szerkesztőségétől dr Sziklai Soma visszalépett és a szerkesztést dr. Dominus Simon ügyvéd vette át.

Az erdélyi közvilágítás magyar közművelődési egylete Jakobszics Béla szabadkai virilita 100 frttal belépett nem alapító tag.

Ha az ajtón nem lehet, megyek a kerítésen át. Utri Márton bajai hazulajdonosnak volt egy lakója, kit a gazda a napokban egy este kizárt és semmiáron sem akarta bebocsájtani. De mert lakó mindenáron beakart jutni, a kerítésen át kiseríté magát. — Márton gazda meg úgy találta, hogy a kerítésen éjnek idején csakis rossz szándékkal szoktak átjönni, lakóját seréltel töltött pisztolylyal fogadta. A serétek annak jobb-vállába és jobb melle táján furdak be. Ekor sérült biessejtett jelentést tenni a rendőrségnek, mire ez a házigazda elfogatására indult. Utri Márton a rendőroket észrevette magához vévén l nagy konyhákést, egy szalmahúzó szigonyt és a pisztolyt, felmászott a padlásra, maga után felhuzta a létrát és így a helyzet magaslatán biztonságbán érezte magát. A rendőrség hozzá nem férhetvén, de tudván, hogy a házigazda örökké a padlason nem fog maradni, eltávozott a ház mögé. Harom órai varakozás után a létra megmozdult, leereszkedett és azon Utri Márton uram leszellott, nyomban elfogatott és bekiserítetett. A lakó vesélyen kívül van, mert rögtön kórházba szalitatván, a serétek kiszedettek előle.

A jesusiták rendjébe lépett Ellinger Menyhért segédlelkész zentai földnök.

A szabadkai színházi bizottság e hó 18-án este tartott ülésében a színházról a jövő időnyre Beódy Gábor, Follinusz Aurél és társaikból alakult konzorciumnak adta ki. Ezen határozat fölött végérvényesen a városi tanács határoz.

A „vörös kereszt egylet” Szabadkán megalakult. Elnökké Jankovich Aurél főispán választották meg, titkárá Szeghét József, dr. Reiner Lajos. A választmány elnökei Arnold Sándor ügyész és Gabry Lászlóné választották.

Az újdéki kir. törvényszék f. hó 20-án lojja megartani a végvárgyalást Samsal Mijáne szül. Lokics Katica és Drakulics Sándor vilkossági bűnügyében, Drakulics Sándor ugyanis Samsal Mijáné felbujtása folytán megölte Samsal Miját, majd az asszonyval együtt fejszével feldarabolta a hullát s az összedarabolt testrészeket a kemezcébe megegette, a kemezcébe be nem fért — tej és vértágok nélkül — testreszort pedig a bara vízbe dobta.

Berásztai vándortanító Heinrich József legközelebb megfogja látogati városunkat is, valamint Szabadkát, Baját, Újvidéket és Zentát is.

Az egyptomi szemb-tegség terjedésének megállítás ügyében Tisza Kalman belügyminiszteri körrendeletet küldött a törvényhatóságokhoz, melyben fölívja őket, hogy évenként, sőt már ebben az évben is, az alábbi listajomokból kiválasszassanak egy-egy négyezsékét, melybe egy az egyptomi szembajozások, valamint annak a községnek a nevét is be kell írni, a hova az illető utazni való. Bele szót továbbá azt is, hogy az illető gyógyítottak-e már, vagy sem. E listajomron kívül meg egy rovatot kimutatás is készítenőd, melyben a talált szembajozók száma szerint összegyve felírta levegőnek, valamint az is beune legyen, hogy az illető községből összesen hanyan jelentek meg a sorozásnál. Az ekepen összártított kimutatásokat a sorozás befejezte után annak fölleimítésével kell beküldeni, hogy az említett bajban szenvedőknek talált egynekre nézve mily hatósági intézkedést tettek. — Ugyane tárgyban a belügyminiszter egy másik körrendeletben fölívja a törvényhatóságokat, hogy a területükön lévő igazgatószobákat ügyvezetésekk az egyptomi szembajozásról szóló s az e hó 15-én életbe lépett törvény 1-30 pontjára, mely a t. rendeli, hogy bármely kórházban vagy gyógyító-intézetben, vagy a hatóság megbizásából hazilág ápoli egyptomi szembajoz vagyontalan egyének ápolási költségeit az államkincstár terhére essem. Végül a miniszter jelentést kíván arról, hogy a törvényhatóság területén mely kórházban vannak úgy berendezve, hogy ott az egyptomi szembajozókat cél- és szakzerűen ápolják és mely kórházban hlyandó egy e célra szolgáló külön osztályt berendezni.

Szabadkán majus hó elsején tüzölői intézmény lép életbe. A tüzölőszobá betanítására s vezetésére Benedek Gyula gym. torna tanár neveztetett ki. A felszerelésekre 2000 frt van felvéve.

Az újdéki vendéglősök és kormárrosok egyesületének alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Kövessétek a természet intő szavát! Midőn a természet hosszú téli álmából fölébred és mindenütt duzzadó új élet fejlődik ki, mindenkinek arra kellene gondolni, hogy a téli időszak alatt testünkben fölhalmozódott, fölőleség, föl nem használható anyagoktól egy alkalmas, tisztító szer által megszabaduljon s így elejét vegye sok súlyos betegségeknek. E célra a mindenütt elterjedt legjobb hírből álló Brandt R. gyógyszerészféle svájci lbadcsok (kaphaték a gyógyszer-tarokban 70 kr. egy dobozzal) legmegelőbb jánlhatók.

Rövid hírek. Topolyán ez év szeptember 1-én ipariskola nyitattik. — Szabadkán az erdélyi közművelődési egylet javára tervezett műkedvelői előadás és estély pünkösdkor fog megtartatni. — Újdékieken a betegségek egylet majus 15-én táncfuzérket tart. — Újdékieken Zsenzsi Svét (Nővilág) címűl április 18-tól szépirodalmi lap jelenik meg szerb nyelven. Varagyanin Arkádja, a szerb polgári leányiskola igazgatója, szerkeszti.

Rendőri hírek.

Kohn Ádám almási lakos kárára l. hó 6-án virradóra ismeretlen tettesek ható szobájá kiásása után s következő tárgyakat lopták el: 3 dnyhát összesen 23 font fosztat-

2 n tollal, 6 vánkost 16 kiló fosztatlan tolla lakék falu szövet ággyterítőt, egy csipkéve, szegélyezett vászon lepedőt, egy sárga kendőt és 20 font házi szappant.

Bogyanoc Mihály kereszturi lakosnak egy 5 éves szürk jelt kanca, egy öt éves, csilagos bomloku fekete kancaját és egy 3 éves, szárcsa orru, első jobb és mindkét hátsó lábára szervy, csódló szürke lovát ismeretlen tettesek záratlan istállójából ellopták.

Mayer Ádám rákovi községi bírók az udvarra nyíló ablakán l. hó 4-5 közti éjjel ismeretlen tettesek betörve, 300 frt értékben a következő tárgyakat lopták el: 4 drb dnyhát, 19 drb vánkost, 3 drb ággyterítőt, 2 drb lepedőt, 3 drb selyem nagy kendőt, egy festett nagy kendőt.

Kátyon 1885-ik évi augusztus 15-ik napján **Makszty Mita** káti lakos, mint eladó nevére kiállított és **Militty Jóna** felsőkövih lakos mint vevő nevére ártt 1860 és 1861 megyei és 386 és 387. számú marhalvelek elveszték.

Plantek Mihály szabadkai lakos egy pej, paripa, 14 éves, hátsó jobb cszonbján PI bélyegű lovaról Szabadkán 1885. évi 12659 sz. a. kiállított fölévelét elvesztette.

Szuka György petrováci lakos ez előtt négy évvel az újberbált vasaron vett egy 10 éves, fekete, hátul balfele A. bélyeggel ellátott paripa lovaról szoló jaratát elvesztette.

Höbl Sebestyén krusevici lakos nevére 1884. évi augusztus hó 23-án 57. szám alatt kiállított egy 158 cm. magas, 2 éves, pej, h. jobb cszonbján KL bélyegű, men csódló szoló fölévelét elvesztett.

Jedlicska Ferenc bresztováci lakos egy 1882. évbéli fehér szőrű, jobb falán jegyes, jobb szárván (Tr/II) bélyeggel ellátott ökrörről kiállított marhalvelet elvesztett.

Irodalom.

Vannak kertészeti, vannak méhészeti, vannak állattenyésztési s még százelede szakapjunk, de nagyon sokan talán nem tudják, hogy van egy olyan lapunk is, mely mindeneket a szakokat föl-li a magi keretében; a „Magyar Háziaszony” E Budapesten megjelenő hetilap fölölél változatos rovatban mindazt, ami hó előtt érdekel birhat. Közöl mindenek fölöl minden számban nőtársadalmi vezércikket; közölmevényeket és hasznos tanácsokat a konyha, a gazdaság, a kertészet, a nevelés, az egészségügy, a kézi munka a divat köréből, s ezeken kívül még a következő érdekes rovatat vannak: „Gyermekeink”, — „Társasjátékok”, — „Lakás”, — „Házi szerek”, — „Házi eszközök”, — „Házi állatok”, — „Méhészet”. stb. A „Munka Után” című ingyenes szépirodalmi melléklet pedig érdekesítő regenyek, elbeszélések, humoreszkek stb. továbbá költemények, dalnyok, adomák s egyéb apróságok közlése által a család minden tagjának, a serdülő leányoknak épügy, mint a jó, öreg nagymamának kellemes szórakozással szolgál. A „Magyar Háziaszony” előfizési ára egy evre 6 frt, félvára 3 frt, l frt 50 kr. Előfizetheti legelőszertűben póstaútvány által címzeve a „Magyar Háziaszony” kiadóhatalához Budapest, nagy korona-utca 19. — Mutatványszámok ingyen küldetnek mind azoknak, kik a kiadóhatalhoz ezékért — legelőszertűben levelezőlappal — fordulnak. A legújabb szám is változatos tartalommal jelent meg.

Megjelent a „Tanügyi Lapok” apr. 15. iki 16-ik száma a következő tartalommal. A „Tanügyi Lapok” jövőjének érdekében! Válassz Farkas Antal nyiltelevére, Balas Imrétől. — A botbűntetés kérdéséhez, közli Zajzon Dénes. — Pozsonyi Béliótl Fröhel és a természet. — Jelentés. Bacc-Bodrogh megye 1884—1885 évi népevelési tanügyi állapotáról. — Krónika.

